

saalænge der var Spørgsmaal om, med Hovedgaarde: at købe Bøndergods, og med disse tilsligede Tiender, men saasnart som det gjælder om at købe en Tiende, der ikke mere paa denne Maade hænger sammen med Hovedgaarden, saa troer jeg, at det, idetmindste for Sælgerne, ikke kan være det Hensigtsmæssigste at holde dem sammen. Jo større nemlig den Sum er, der skal staffles tilveie for at optræde som Byder, desto færre Bydere kan der blive, og destomindre bliver Concurrencen. Jo mere jeg altsaa kan dele de Gjenstande, jeg udbyder til Salg, uden derfor at splitte dem ad, det vil sige, uden at splitte dem, som fornuftigviis maae høre sammen, desto større Bud maa jeg efter al Sandsynlighed faae paa hver enkelt Gjenstand. Nu er der ikke den mindste Forbindelse mellem en Hovedgaard og en Obligation eller mange Obligationer og Andet er en fast Tiende ikke, det er en Obligation, en Rente, en Afgift, som ikke koster Staten en Skilling mere at opkræve, da den kan opkræves i Forbindelse med Skatterne; altsaa troer jeg ikke, at dette Forhold med Nødvendighed begrunder nogen Forening. Alt dette vil vistnok komme under Overveielse i Udvalget; men jeg troer dog, at det altid er godt, at saadanne Hovedpunkter i Forveien have været omtalte, for at den ærede Minister kan være fattet paa nærmere at tage dem under Overveielse og selv at fremkomme med de Documenter, som staffe Oplysning og Indsigt deri.

Finantsministeren: Jeg maa dertil bemærke, at jeg i alle væsentlige Puncter er af en ganske anden Mening end den ærede Rigsdagsmand. Det vil jo bedst vise sig ved Auctionen, om man staaer sig bedst ved at sælge Tienden særskilt eller ikke, da man jo i Almindelighed ikke ved saadanne større Gjenstandes Salg pleier at foretage en Underdeling, for at see, hvad man staaer sig bedst ved. Men jeg forstod den ærede Rigsdagsmand saaledes, at han ønskede, at der skulde forholdes med denne Tiende som med Kongetiende paa det øvrige gamle Krongods, at den nemlig skulde overlades Derne, imod at der skulde tages Hensyn dertil ved deres Fæststeders Taxation, og det kan ikke lade sig gjøre efter Forholdet her, det vilde være en reen Skjænk til Bøn-

derne, hvortil der ikke i de der tilstedeværende Forhold var tilstrækkelig Grund. Hvad iøvrigt angaaer det Spørgsmaal, om man, naar der holdes Auction over Tienden, gjør bedst i at sælge den under Gæt med Hovedgaarden, eller at sælge den særskilt, eller at forsøge begge disse Alternativer, saa indeholder Lovforslaget fuldkommen Hjemmel for Regjeringen til i den Henseende at bruge den Fremgangsmaade, som maatte være den hensigtsmæssigste, hvilket heller ingenlunde har været ualmindelig i tidligere Tilfælde. Med Hensyn til det Land, der er Spørgsmaal om at henlægge til Fredskov, saa er Bestemmelsen derom allerede tagen; og den er upaatvileligt allerede Fæstene bekendt; der er altsaa ikke Spørgsmaal om nu at tage Noget fra dem, thi det er allerede taget fra dem, forsaavidt man kan sige, det er at fratage, at man, ved at gjøre Noget en betydelig Belgjerning, betinger den deraf, at saadanne Arealstak som dem, hvorom der her er Tale, skulde kunne finde Sted, naar Fæstet ophører og overgaaer til Selveiendom. Iøvrigt er det en Selvfølge, at disse 100 Tdr. Land fordeles paa et betydeligt Antal Gaarde; det er altsaa ingenlunde meget Betydeligt for den enkelte Mand, og, skal man forsøge, hvorvidt disse virkelig skulde kunne give saa Meget, som der vilde kunne ventes at erholdes i forøget Udbytte af Fredskoven, saa vilde det i ethvert Tilfælde forudsætte, at de Alle vare enige; thi det er aabenbart, at, om ogsaa Fleertallet af dem var enigt om at ville give en betydelig Priis for disse Skovarealer, naar de bleve opraaibte særskilt, saa kunde det ikke nytte Noget, naar ikke de Andre vare enige deri, fordi Fredskovens Kjøber naturligviis ikke kunde have nogen Fordeel af disse Arealer, medmindre han kunde faae det Hele, som er udlagt til Skovens Arrondering.

Da ingen Flere begjærede Ordet, stattes det under Afstemning, om Lovudkastet skulde overgaae til 2den Behandling, hvilket vedtoges eenstemmigt med 66 Stemmer.

Scherning: Jeg skal tillade mig at foreslaae, at der nedsettes et Udvalg, bestaaende af 5 Medlemmer, valgte her i Salen.